

Redovisning av regeringens uppdrag att planera för utökad samverkan i frågor om förbättrad upptäckt av våld i nära relationer m.m. under 2020

Regeringens diarienummer A2019/01517/ JÄM

Migrationsverkets diarienummer 1.1 2-2019-32147

Innehåll

Uppdraget.....	2
Medel för uppdraget.....	2
Ekonomisk redovisning.....	2
Uppdragets genomförande	3
Övergripande redovisning av myndighetssamverkan	3
Metoder och rutiner (Socialstyrelsens grupp)	4
Information och hänvisning (Migrationsverkets grupp)	4
Stöd till relevant personal (Försäkringskassans grupp)	4
Redovisning av Migrationsverket interna arbete	5
Uppfyllelse av mål för 2020.....	5
Övriga insatser	7

Uppdraget

Av regeringens uppdrag framgår bland annat följande:

Regeringen uppdrar åt Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen att verka för förbättrad upptäckt av våld mm med utgångspunkt i den plan för 2019 – 2021 som myndigheterna tagit fram.

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket ska tillsammans och var för sig utveckla detta arbete mot sina målgrupper. Myndigheterna ska samverka i frågor om

- Rutiner och metoder för upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande
- Övergripande information om våld, lagstiftning, skydd och stöd
- Hänvisning till socialtjänst, hälso- och sjukvård samt rättsväsende för berörda individer
- Förstärkt stöd till relevant personal med klientkontakter

Medel för uppdraget

Migrationsverket har för uppdragets genomförande erhållit 2 miljoner kronor för 2020. Medlen har utbetalats av Kammarkollegiet. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska betalas tillbaka till Kammarkollegiet senast den sista mars 2021. Samma datum ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

Ekonomisk redovisning

För uppdragets genomförande kunde Migrationsverket disponera 2 miljoner kronor. Av de erhållna medlen så har samtliga förbrukats under 2020. Användningen av de förbrukade medlen har fördelats enligt nedan.

Aktivitet	Kostnad
Konferenskostnad boendepersonal	26 625
Lönekostnader inkl arbetsgivaravgifter	1 667 867
Utbildning av Kontaktcenters medarbetare	236 187
Webbutbildning riktad mot utlandsmyndigheterna	50 600
Översättningar texter på externa hemsidan	8 900
Resekostnader för personal	9 826
Totalt	2 000 000

För verksamhetsåret 2021 planerar Migrationsverket att inom ramen för handlingsplanen vidta flertalet kostnadsdrivande åtgärder vilket bland annat innebär utbildning av verkets nationella servicecenter som har mer än 500 medarbetare.

Uppdragets genomförande

Uppdraget om att samverka leds av Jämställdhetsmyndigheten och genomförs i tre myndighetsövergripande utvecklingsgrupper. Ovanstående fyra strecksatser har omhändertagits i utvecklingsgrupper där samtliga myndigheter är representerade under ledning av olika myndigheter, enligt följande:

- Socialstyrelsen ansvarar för rutiner och metoder.
- Migrationsverket ansvarar för information och hänvisning till sökande och medarbetare.
- Försäkringskassan ansvarar för förstärkt stöd till personal.

Samtliga myndigheter har tillsatt medarbetare i de olika grupperna. För Migrationsverkets del så har följande medarbetare varit engagerade och erhållit lön i uppdraget på del av sin tid:

Eva-Katarina Ekermann– Metoder och rutiner (Socialstyrelsens grupp).
Annica Dahlqvist – Information och hänvisning (Migrationsverkets grupp)
Jenny Nilsson– Förstärkt stöd till medarbetare (Försäkringskassans grupp)

Utöver dessa medarbetare så har även Emma Andersson, processledare på tillståndsprocessen varit anlitad. Detta då det är viktigt att lyfta fram tillståndsprocesserna i arbetet då dessa utgör en allt större del av Migrationsverkets arbete.

Eva-Katarina ingår även i den myndighetsgemensamma samverkansgrupp som leder arbetet. Denna grupp lyder i sin tur under en styrgrupp där samtliga myndigheter är representerade. Åsa C Hemingway har varit verkets representant i styrgruppen som leds av Jämställdhetsmyndigheten.

Övergripande redovisning av myndighetssamverkan

Under mars månad 2020 startades utvecklingsgrupperna. Arbetet inleddes under de första månaderna, med att grupperna var för sig skrev en handlingsplan för sitt inre arbete.

Samtliga handlingsplaner innehåller även en matris där styrkor och svagheter angavs för arbetet med de olika typerna av våld¹ som ingår i uppdraget.

¹ Könsrelaterat våld/våld i nära relation, Hedersrelaterat våld och förtryck, Människohandel, Sexuella trakasserier och övergrepp, Särskild utsatthet, Barn och våldsutövare

get. För samtliga myndigheter så framgick det att arbetet riktat mot våldsutövare var otillräckligt eller inte alls fanns. Andra områden som myndigheterna behövde utveckla kunde identifieras. Så var fallet för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan gällande människohandel. För Migrationsverket del så framgick ett behov av att utveckla arbetet med information till sökande inom tillståndprocesserna samt utveckla chefsstöd då medarbetare är våldsutsatta.

Metoder och rutiner (Socialstyrelsens grupp)

Då Socialstyrelsen var en av de myndigheter som var ansvariga för Sveriges krishantering av pandemin så tvingades denna grupp att pausa och kunde starta om, först några månader senare. Gruppen arbetar idag med att ta fram underlag för olika områden inom våld. Ett arbete pågår därför för att granska och sammanställa vetenskapligt beprövade metoder för de i uppdraget identifierade grupperna som exempelvis våldsutövare.

Information och hänvisning (Migrationsverkets grupp)

Gruppen har tagit fram texter av större omfattning över vad som är våld, var hjälp kan sökas och aktuell lagstiftning för området. Dessa texter eller delar av dem har sedan kommit att användas i flera sammanhang. Myndigheterna med kundkontakt såsom Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket har extraherat delar av dessa texter för publicering på sina externa hemsidor. Migrationsverket har även använt dem i information till chefer angående våldsutsatta medarbetare.

Under vad som i Sverige kallas ”En vecka fri från våld” gjordes en gemensam sändning riktad mot Facebook där representanter för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket deltog.

Stöd till relevant personal (Försäkringskassans grupp)

Gruppen har arrangerat en rad fördjupande seminarier. Det är en serie föreläsningar som bland annat tagit upp hedersrelaterat våld och förtryck, missbruk och våldsutsatthet, orosanmälan för barn, och våldsutövare. Föreläsningarna kommer att fortsätta under våren. Alla som arbetat inom uppdraget har haft möjlighet att delta i dessa.

Försäkringskassan är den myndighet som, i jämförelse med övriga deltagande myndigheter, kommit längst med att informera om våld som orsak till medarbetares psykiska och fysiska ohälsa. De har bland annat tagit fram en webbutbildning som alla myndigheter kommer att få tillgång till efter att en omarbetning gjorts av Jämställdhetsmyndigheten.

Migrationsverket har med Försäkringskassan som förebild tagit fram information riktad till dels chefer och dels medarbetare gällande våldsutsatthet. Texter som Informationsgruppen tagit fram användes i materialet. Chefsstödet uppmärksammades genom en kort artikel på LinkedIn där chefen för chefsstödsenheten intervjuades samt genom en artikel på verksnätet.

Försäkringskassan i sin tur har inlett ett arbete för förbättrad upptäckt av människohandel med Migrationsverket som förebild.

Redovisning av Migrationsverket interna arbete

Genom de utbildningssatsningar som gjorts, det vill säga metodstöd för olika grupper, webbutbildningarna och Kontaktcenters utbildning så står medarbetarna bättre rustade när de möter utsatta sökande. De vet bättre gränserna för Migrationsverkets uppdrag och när de ska hänvisa utsatta sökande till andra samhällsaktörer. Förutsättningarna bedöms därför vara bättre för ökad upptäckt av våld.

För att sprida kunskap om uppdraget så har flera artiklar skrivits på verksnätet. Både om uppdraget som helhet och om enskilda medarbetare i det. Artiklarna har bildsatts med illustrationer gjorda av Johanna Lindskog som arbetar på Kommunikation. Viss debatt uppstod i kommentarsfältet när artikeln om chefsstöd till våldsutsatta medarbetare, publicerades. Ett ifrågasättande av om detta var chefernas uppgift tillbakavisades med kraft av andra medarbetare. Det var en diskussion som visade att verkets medarbetare var positiva till att chefer ska uppmärksamma medarbetares våldsutsatthet.

Externt så har uppdraget uppmärksammats i NCK:s (Nationellt Centrum för Kvinnofrid) tidskrift där Eva-Katarina Ekermann intervjuades.

Uppfyllelse av mål för 2020

I den gemensamma färdplan som de fem myndigheterna skrivit så finns utöver en gemensam strävan även mål angivna för de enskilda myndigheterna. Migrationsverkets mål för 2020 har med två undantag uppfyllts.

Den webbutbildning som skulle slutförts under 2019 blev först färdigställd i april 2020 varför målet om att hälften av medarbetarna skulle ha genomgått denna under 2020 inte heller uppfyllts.

Vad gäller information i de asylprocessens inledande samtal så har denna möjlighet undersökts men befunnits som en inte framkomlig väg då de sökande initialt får stora mängder information. Det är helt enkelt inte möjligt

att få plats med ytterligare information. Det ges dock skriftlig information vid de första mötena gällande våld och våldsutsatthet.

Nedan anges uppfyllelse för 2020 inklusive webbutbildningen som färdigställdes detta år. Efter tabellen anges ytterligare arbete som utförts inom uppdraget.

Myndighetsspecifika mål i färdplanen	Uppfyllelse av mål
Hälften av medarbetarna inom operativ verksamhet har genomgått webbutbildningen i könsrelaterat våld	Webbutbildningen var planerad att färdigställas under 2019 men det dröjde till april 2020 innan den kunde lanseras. Ur den ursprungliga versionen för operativ handläggande personal så extraherades en ytterligare version för medarbetare som har andra arbetsuppgifter. Det var c:a 350 medarbetare som genomgått utbildningen under 2020.
Skriftlig information publiceras på den externa hemsidan	Information till sökande om vad våld är och hur hjälp kan sökas, har publicerats på den externa hemsidan i samtliga ärendeslag och översatts till åtta olika språk. Sidan har besökts 7 500 gånger sedan den publicerades i juli.
Utbildning av Kontaktcenters medarbetare.	Under november månad 2020 så utbildades samtliga medarbetare på Kontaktcenter i vad våld är. Hur medarbetare ska bemöta våldsutsatta och vart de kan hänvisa dem för hjälp och stöd.
Kompetensutveckling inom asylprövningen genom EASO-utbildningen "Gender, gender identity and sexual orientation"	Det har genomförts flera utbildningar under året. Sammantaget utbildades hälften av Migrationsverkets beslutfattare.
Kompetensutveckling inom asylprövningen genom EASO-utbildningen "Interviewing vulnerable persons"	Det har genomförts en utbildning under året.
Översyn av skriftlig information till sökande	Information har publicerats på "Min sida" där även länk har lagts till den information som finns på verkets externa hemsida om våld.
Färdigställande av metodstöd till asylprövningen	Metodstöd har publicerats för asylprocessen samt för Kontaktcenter. Föregående år så färdigställdes för tillståndprocessen.

Övriga insatser

Insatser som gjorts utöver det som angivits i målen i färdplanen anges nedan.

- Röda Korset utbildade under 2019 Migrationsverkets boendepersonal. För att följa upp utbildningen så arrangerades i mars 2020 en gemensam konferens, med fokus på erfarenhetsutbyte. Utöver boendepersonal var därför frivillorganisationer och andra relevanta samhällsaktörer inbjudna.
- Ett chefsstöd har publicerats på den interna hemsidan gällande medarbetare våldsutsatta medarbetare. I samband med detta publicerades en kort intervju på LinkedIn med Malena Asplind som är chef för chefsstödsenheten.
- Ett stöd för medarbetare som misstänker att de har kollega som är utsatt publiceras. För att uppmärksamma detta så publiceras även en artikel på interna hemsidan.
- Under vecka 48 som i Sverige kallas ”En vecka fri från våld” så sker utöver övriga insatser ett utskick av en affisch från NCK:s (nationellt centrum för kvinnofrid) med information på uppemot 25 språk samt visitkort till alla enheter där det finns sökande i lokalerna. 300 affischer och 30 000 visitkort skickades ut.
- Ytterligare en utbildning extraheras ur den ursprungliga webbutbildningen som var för operativ handläggande personal. Denna gång så översätts den till engelska då den riktar sig till personal på UM. Metodstöd som riktar sig till UM är klart och ska publiceras
- Informationen till sökande gällande könsstämpning har förnyats för dem som åberopar detta.

Denna redovisning har beslutats av undertecknad ställföreträdande generaldirektör efter föredragning av experten Eva-Katarina Ekermann. I den slutliga handläggningen har även chefen för nationella operativa avdelningen Magnus Önnestig deltagit.

Inga Thoresson Hallgren